

บทที่ 4

1. จงอธิบายให้เข้าใจกฎที่ H.Gossen คิดขึ้นคือ

- 1) กฎว่าด้วยประโยชน์เพิ่มขึ้นมาย่อมลดน้อยถอยลง (Diminishing marginal Utility)
- 2) กฎว่าด้วยการเลือกบริโภคอย่างมีเหตุผล (Rational Consumer)
- 3) กฎตีमानด์ และ ชัปพลาย กำหนดราคา

กฎข้อแรกว่าด้วยประโยชน์เพิ่มเข้ามา ย่อมลดน้อยถอยลง (Diminishing marginal utility) กล่าวคือ สินค้าใดมีอยู่น้อยย่อมมีประโยชน์เข้ามา มาก (MU บาท) หากเรายังมีสินค้านั้นมากขึ้น ๆ ประโยชน์เพิ่มเข้ามา (MU) จะลดลง ๆ จนถึง ศูนย์ในที่สุด เพราะไม่มีประโยชน์กับเราอีก (Disutility)

กฎข้อสองว่าด้วยการเลือกบริโภคอย่างมีเหตุผล (Rational Consumer) เมื่อสินค้าหลายอย่างให้เราเลือกบริโภค แต่มีเงินซื้อสินค้าจำกัด เรา ผู้บริโภคจะเลือกซื้อสินค้านั้นมาบริโภคอย่างไร Gossen เห็นว่า เราควรเปรียบเทียบดู ว่า MU ต่อเงิน 1 บาท ของสินค้าใดสูงกว่าก็ซื้อของนั้นมาบริโภคก่อน แต่เพื่อให้เกิด ความพอใจสูงสุด ทำให้สินค้าเหล่านั้นมี MU ต่อ 1 บาทเท่ากัน ก็ใช้ได้ สูตรมีว่า $\frac{MU_1}{P_1} = \frac{MU_2}{P_2} = \dots = \frac{MU_n}{P_n}$ กฎข้อแรกและข้อ 2 จึง ไปคล้ายกับของ Jevons ที่จะอธิบายต่อไป

กฎข้อ 3 กฎตีमानด์และชัปพลาย กำหนดราคา สินค้าใดจะมีมูลค่าการ แลกเปลี่ยน (ราคา) สูงเมื่อปริมาณสินค้านั้นผลิตได้ และนำออกขาย (ชัปพลาย) น้อย กว่าปริมาณที่มีผู้ต้องการซื้อไปบริโภค (ตีमानด์) เท่าใด ราคาจะยิ่งลดลงในที่สุดลด ลงเป็นศูนย์

สรุปได้ว่า แนวคิดของ Gossen ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า ผู้บริโภคเลือกซื้อ ของเพื่อให้เกิดความพอใจสูงสุดแก่ตน (maximize enjoyment)

2. W.S.Jevons ได้วางหลักเกณฑ์การคำนวณหาค่าความพอใจและความเจ็บปวดมีมากหรือน้อยจากอะไรบ้าง ?

การคำนวณหาค่าความพอใจและความเจ็บปวดมีมากหรือน้อย (หรือทฤษฎีประโยชน์) ได้จาก

- 1) ความเข้ม (intensity)
- 2) ระยะเวลา (duration)
- 3) ความแน่นอน หรือไม่แน่นอน (certainty of uncertainty)
- 4) ความใกล้หรือไกล (nearness or remoteness)

ความเจ็บปวดถือว่าเป็นภาคเสถียรของความพอใจ (Pleasure) ความพอใจสูงสุดเกิดจากได้สิ่งที่ต้องการมากที่สุด โดยได้รับความเจ็บปวดน้อยแล้วปิดความเจ็บปวดนั้นไปตกแก่ความพอใจน้อยที่สุดเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม

Jevons ได้ให้คำจำกัดความคำว่าสินค้า คือวัตถุ สาร การแสดง หรือบริการซึ่งให้ ความเพลิดเพลินใจแก่เราหรือขจัดความเจ็บปวด

3. W.S.Jevons ตั้งสูตรของ utility function ไว้อย่างไร

Jevons รวมถึง utility function เป็นความเกี่ยวพันระหว่างสินค้าและผู้บริโภคของนั้นมีสูตรคือ $MU = f(X)$ ประโยชน์เพิ่มเข้ามาหรือลดลงขึ้นอยู่กับปริมาณสินค้า ประโยชน์มีความหมายเพียงเป็นเครื่องวัดมูลค่า

4. หลักสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นเท่ากัน (equimarginal principle) ตามแนวคิดของ Jevons หมายความว่าอย่างไร

Jevons เห็นว่าหลักสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นเท่ากันทำให้เกิดความพอใจเท่ากันในการบริโภคของหลายอย่าง สมมติว่าเป็นการบริโภคของ 2 อย่างเป็นข้าวกับปลานาย ก. มีรายได้อยู่จำกัดจะทำให้ได้รับความพอใจสูงสุด (MU สูงสุด) ได้อย่างไร

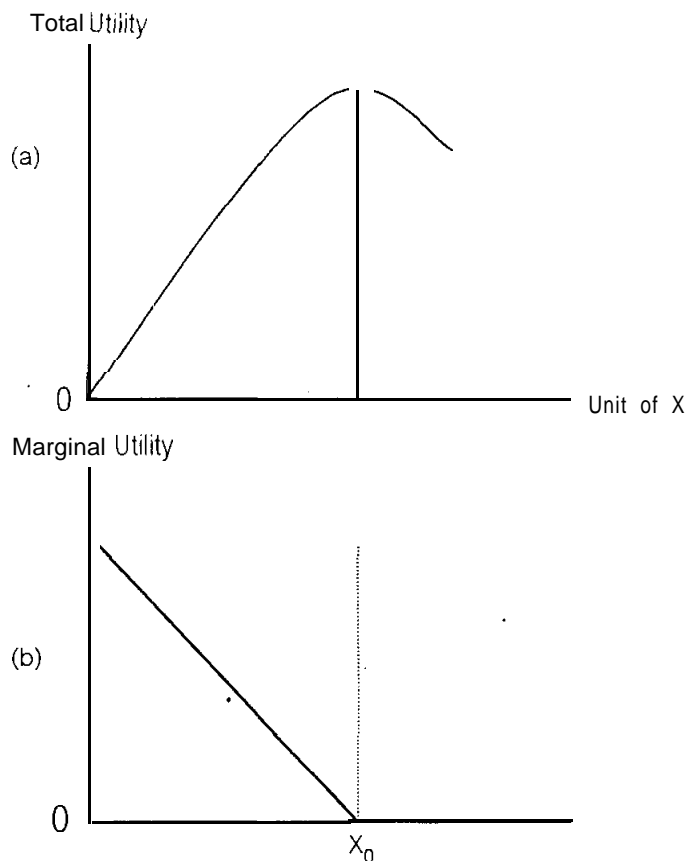
Jevons กำหนดให้ MU ต่อ 1 บาทของข้าวและปลาเท่ากันสูตรจึงเป็น

$$\frac{MU_{\text{ข้าว}}}{P_{\text{ข้าว}}} = \frac{MU_{\text{ปลา}}}{P_{\text{ปลา}}} = \frac{MU_n}{P_n}$$

ถ้า นาย ก. มีรายได้นานพอที่จะซื้ออะไรก็ได้ เรื่องสิ่งใดมาบริโภคก่อนหลังไม่สำคัญ

5. จงอธิบายโดยเขียนเป็นกราฟในความสัมพันธ์ของประโยชน์รวม (TU) และประโยชน์เพิ่มเข้ามา (MU) ตามแนวคิดของ Jevons ?

Jevons ได้อธิบายถึงลักษณะของประโยชน์เพิ่มเข้ามา (Marginal Utility) และประโยชน์รวม (Total Utility) ของอาหารซึ่งดูจากรูป

(a) จากรูปประโยชน์รวมจะเพิ่มขึ้น เพราะประโยชน์เข้ามายังมีอยู่ (เพิ่มสูงสุดเมื่อประโยชน์เพิ่มเข้ามาเป็น 0 ที่จุด X_0 หลังจากนั้นประโยชน์รวมจะลดต่ำลง)

(b) ประโยชน์เพิ่มเข้ามาจะลดต่ำลงยังบริโภคของสิ่งนั้นมากเข้าเท่าใดจะลดลงมาเป็น 0 ที่จุด ดังนั้นประโยชน์รวมจะเพิ่มขึ้นเพราะประโยชน์ที่เพิ่มเข้ามาเป็นประโยชน์รวมจนกระทั่งประโยชน์เพิ่มเข้ามามีค่าลดลงจนเป็นศูนย์ หรือติดลบ ประโยชน์รวมจึงค่อยลดต่ำลง

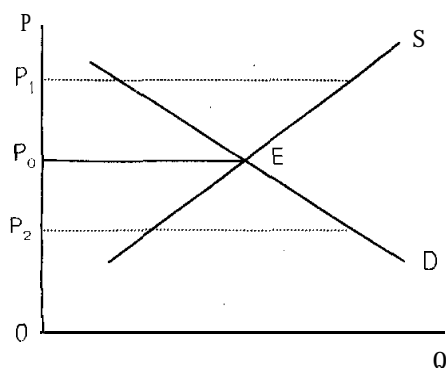
6. ตามความเห็นของ Leon Walras เรื่องสมดุลบางส่วน (Partial equilibrium) และสมดุลทั้งหมด (General equilibrium) หมายความว่าอย่างไร ?

Walras ได้อธิบายสมดุลทั้งหมดหรือทั่วไป (General equilibrium) เกิดขึ้นเมื่อสินค้าทั้งหลายราคาปกติไม่ขาดแคลนหรือมากเกินไปจนเกิดความไม่สมดุลขึ้น (General equilibrium) คือเกิดความผันแปรราคาแพงหาซื้อไม่ได้ แต่จะปรับตัวให้เกิดสมดุลขึ้นอีกโดยจักรกลปรับตัว (adjustment mechanism) ได้แก่

- 1) ราคา (price adjustment)
- 2) ปริมาณสินค้า (Quantity Adjustment)

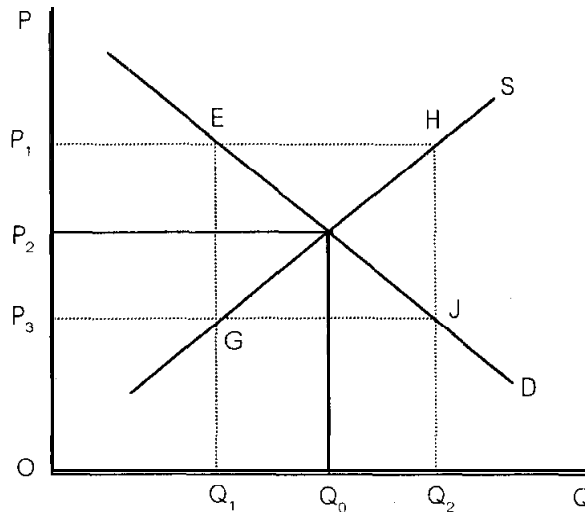
สมดุลบางส่วน (partial equilibrium) ในทางเศรษฐกิจจุลภาค หมายถึงสินค้าสิ่งเดียวซึ่งถือว่าเป็นส่วนของสินค้าหลาย ๆ อย่าง สมดุลย์เรียงราคาเป็นราคาปกติที่ซื้อขายกัน เป็นราคาที่ผู้ซื้อพอใจซื้อและผู้ขายพอใจนำออกขายมากที่สุด

7. อธิบายการปรับตัวของราคา (Price equilibrium) ทำให้เกิดความสมดุลทั้งสองอย่างสามารถอธิบายได้ดังภาพ

จุดสมดุลทั้งหมดหรือบางส่วน คือตรงราคาที่เป็น P_0 โดยปริมาณและซัพพลายตัดกันที่จุด E เป็นจุดที่มีคนซื้อพอใจราคาจึงซื้อจำนวนมากที่สุดและผู้ขายก็พอใจที่นำสินค้าออกขายด้วย ความไม่สมดุลเกิดขึ้นเมื่อราคาแพงขึ้นหรือถูกลง ถ้าราคาแพงคนซื้อน้อยลง ผู้ขายต้องการขายให้มากขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องลดราคาลงมาบ้างเพื่อให้รายได้มากขึ้น ราคาจะปรับตัวเองเข้าสู่ดุลยภาพที่จุด P_0 อีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าราคาถูกลง จะมีผู้ซื้อเพิ่มแต่มีผู้ขายจำนวนน้อยเมื่อมีผู้ต้องการมากเข้าราคาสินค้าเพิ่มขึ้นมาเองจนกระทั่งปรับตัวเองเข้าสู่ดุลยภาพ ณ จุด P_0 อีกครั้งหนึ่ง

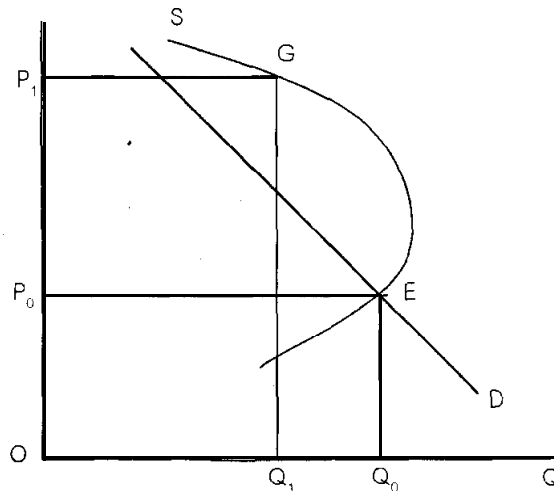
8. อธิบายเรื่องการปรับตัวของปริมาณ (Quantity adjustment) ทำให้เกิดสมดุลทั้ง 2 อย่าง อธิบายได้ด้วยกราฟโดย

สมดุลบางส่วนหรือทั้งหมดตรงที่ปริมาณและซัพพลายตัดกันคือปริมาณ OQ_0 เป็นปริมาณที่ผู้ซื้อและผู้ขายพอใจที่สุดแต่ถ้าเกิดความไม่สมดุลคือผลิตปริมาณมากไป ผู้ซื้อจะน้อยขายไม่หมด ผู้ผลิตลงมายู่ ณ ปริมาณ OQ_0 ตามเดิมแต่ถ้าผู้ผลิตน้อยไปราคาสินค้าจะแพงขึ้นเพราะคนจะแย่งกันซื้อ ผู้ผลิตจะผลิตเพิ่มมากขึ้นอยู่ถึงจนกระทั่งเพิ่มถึงปริมาณที่ผู้ซื้อต้องการซื้อและมีความพอใจที่จะซื้อคือปริมาณ OQ_0 นั้นเอง

9. อธิบายเรื่องการเกิดซัพพลายผันกลับของ Walras supply ?

ซัพพลายผันกลับ (Back ward bending) ซัพพลายของแรงงานจะหักกลับ หากคนงานมีรายได้เพิ่มพอที่จะใช้จ่ายในการพักผ่อนหย่อนใจ จึงทำงานแต่น้อยโดยค่าจ้างแรงงานสูง

เส้นซัพพลายของแรงงานวกกลับไปที่ G หรือที่แรงงาน OP_1 หมายถึงค่าแรงงานสูงแต่ปริมาณคนทำงานลดลงเหลือ OQ_1 จาก OQ_0 เพราะคนงานมีรายได้สูงถึง OP_1 พอที่จะใช้จ่าย อย่างพุ่มเพื่อยเพื่อพักผ่อนหย่อนใจไม่ยอมทำงานซึ่งเกิดขึ้นในประเทศที่เจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมค่าแรงงานสูง เช่น สหรัฐอเมริกา

10. จงบอกชื่อนักเศรษฐศาสตร์สำนักออสเตรียนมา 3 คน

1. Carl Menger
2. Friedrich von Wieser
3. Eugen von Bohm-Bawerk

11. Menger ได้อธิบายเศรษฐกิจทรัพย์และการตีค่าอย่างไร

ให้คำจำกัดความเศรษฐกิจทรัพย์ (economic goods) หรือสินค้าเศรษฐกิจว่า ได้แก่สิ่งที่คุณมีความต้องการมากกว่าสิ่งนั้นมีอยู่หรือผลิตได้ หรือได้แก่สิ่งที่คุณมี

ดีมีค่ามากกว่าซัพพลายนั่นเอง หรือสินค้าที่ผลิตแล้วมีคนซื้อ สิ่งที่ไม่ใช่เศรษฐกิจทรัพย์ (non economic goods) เช่น อากาศ น้ำ เป็นสิ่งที่มีอยู่มากกว่าเราต้องการ เราได้กล่าวถึงทรัพย์สินเป็นของผู้ใด จะได้รับการคุ้มครองความเป็นเจ้าของในเรื่องการค้า Menger มีความเห็นว่าสินค้านั้นมีมูลค่าประโยชน์ เป็นความสามารถของสิ่งของที่สนองความต้องการของมนุษย์ได้ ดังนั้นประโยชน์จึงเป็นสิ่งที่ชี้ลักษณะว่าสิ่งนั้นเป็นสินค้า มูลค่าการใช้เป็นลักษณะหนึ่งของเศรษฐกิจทรัพย์เพราะเป็นสิ่งหายากขึ้นเมื่อนำไปใช้

12. จงอธิบายหลักส่วนเพิ่มเท่ากันของ

Menger เห็นว่าสินค้าชนิดเดียวกันทำความพอใจให้แตกต่างกัน เพราะคนพยายามที่จะสนองความต้องการอย่างรีบด่วนก่อนแล้วลดหลั่นลงไป เขายกตัวอย่างโดยใช้ตัวเลขเรียงลำดับความต้องการจากมากสมมติให้เป็น I ไปหาน้อยสมมติให้เป็น X โดยความต้องการ

I	II	III	IX	v	VI	VII	VII	IX	x
10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
8	7	6	5	4	3	2	1	0	
7	6	5	4	3	2	1	0		
6	5	4	3	2	1	0			
5	4	3	2	1	0				
4	3	2	1	0					
3	2	1	0						
2	1	0							
1	0								
0									

14. จงอธิบายกฎปริมาณและซับซ้อนในการแข่งขันเสรีของ Bohm

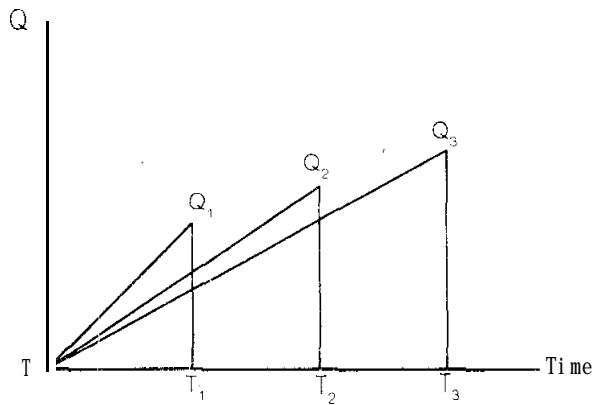
Barwerk ? ในเรื่องกำหนดราคาในการแข่งขันเสรีมีลักษณะ

- 1) สินค้าที่ขายมีคุณภาพเท่ากัน
- 2) ผู้ซื้อและผู้ขายมีความรู้เรื่องราวของตลาดอย่างสมบูรณ์ราคาเป็น

เท่าไร

15. จงอธิบายโดยทำเป็นกฎว่าเวลา (time) ถือเป็น input เพราะเวลาทำ

ให้ผลผลิตเพิ่มได้ของ Bohm Barwerk เวลาถือเป็น input เพราะระยะเวลาทำให้ผลผลิตเพิ่มได้ดังรูป

จากรูปจะเห็นว่าระยะเวลาที่ยาวนานขึ้นก็สามารถผลิตได้มากขึ้นตามลำดับ

16. ตามความเห็นของ Bohm Barwerk อัตราดอกเบี้ยควรเป็นเท่าไรขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 อย่าง อะไรบ้าง จงอธิบาย

Bohm Barwerk เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยควรขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 อย่างคือ

- 1) ความต้องการในปัจจุบันมีมากกว่าความต้องการในอนาคต เพราะมนุษย์มีความรู้ดีกว่าอย่างได้สิ่งใดควรได้ทันที การแย่งกันซื้อตัวคุณภาพยนต์ ยอมซื้อตัวแพงเมื่อจะดูคุณภาพยนต์ในรอบนั้นอัตราดอกเบี้ยจึงกำหนดจากค่าของสินค้าในปัจจุบันสูงกว่าค่าของสินค้าในอนาคตในจำนวนและคุณภาพเหมือนกัน

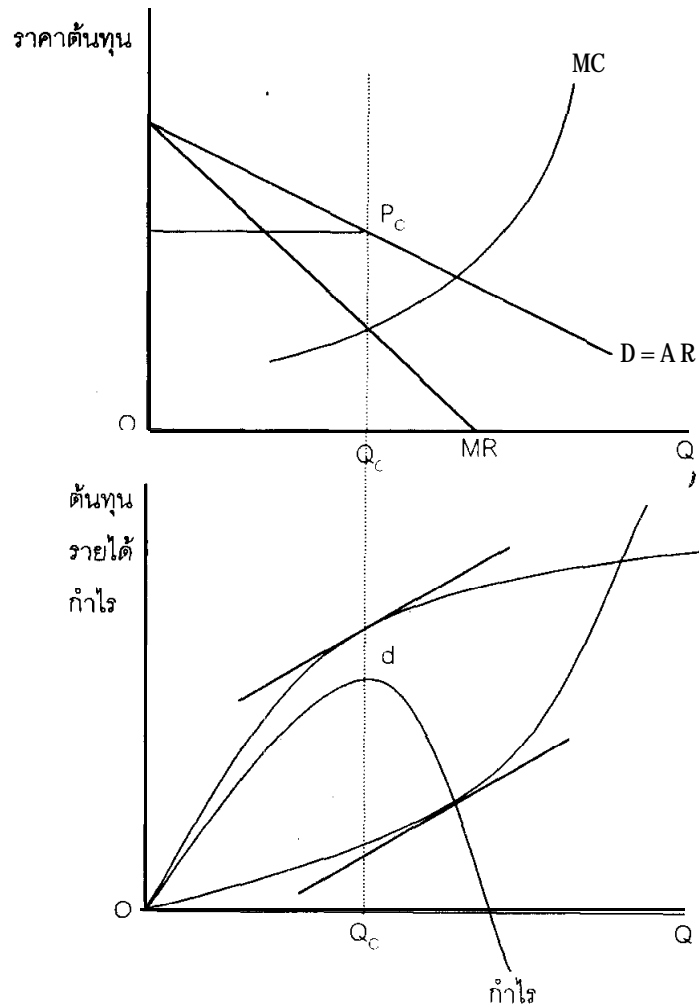
2) การคาดคะเนในอนาคต สินค้าในอนาคตจะแพงขึ้นกว่าสินค้าในปัจจุบัน คนจึงซื้อสินค้าในปัจจุบันก่อน หรือซื้อหุ้นไว้ขายแพงในอนาคต คนจึงกู้เงินมาซื้อสินค้าซึ่งสินค้าในอนาคตอาจจะแพงเพราะค่าของเงินตกต่ำหรือสินค้าขาดตลาด

ซึ่งทั้งข้อ 1) และข้อ 2) ทำให้เกิดมีดอกเบี้ยขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องของความชอบหรือความต้องการใช้สินค้าในปัจจุบันซึ่งย่อมมีมากกว่าสินค้าในอนาคต (time preference for present goods over future goods) ประโยชน์เพิ่มเข้ามาของสินค้าในอนาคตคิดอย่างมีเหตุผลที่รับเอาเช่นนั้น โดยยอมเสียดอกเบี้ย แทนที่จะออกเงินไว้ซื้อโดยไม่เสียดอกเบี้ย

3) สินค้าปัจจุบันมีคุณภาพสูงกว่าสินค้าในอนาคตคนจึงยอมซื้อแม้จะแพงกว่า เป็นเรื่องของจิตใจเพราะปัจจุบันได้เห็นและได้ใช้สินค้าซึ่งเห็นว่าเป็นประโยชน์เพิ่มมา และราคาของสินค้าในปัจจุบันสูงกว่า เพราะได้ใช้ของทันใจตน (Time preference) ฝีมือของแรงงานก็ให้เห็นและได้เลิกดูแลแล้วว่าดี

17. การกำหนดราคาในการผูกขาดของ Cournot มีอย่างไร อธิบายเป็นกราฟ

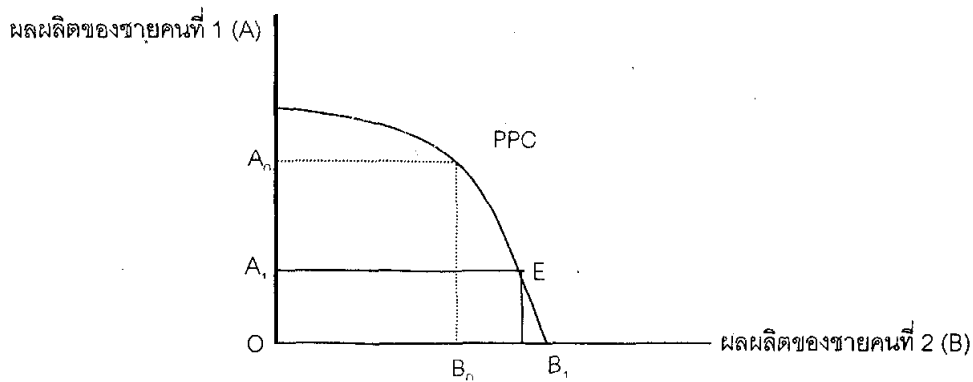
ราคาในการผูกขาดเป็นการวิเคราะห์หาค่าไรสูงสุดโดย Cournot แสดงให้เห็นว่า ผู้ผูกขาดจะไม่เรียกเอาราคาสูงสุดที่เราจะขายได้แต่จะปรับราคาเพื่อให้รายได้สูง (ขายได้มาก ๆ มากกว่า) เราแสดงเป็นกราฟทางคณิตศาสตร์ให้เห็นในการผูกขาด เช่นเดียวกับการแข่งขันอื่น ๆ ต้นทุนเพิ่มเข้ามา (Marginal Cost = MC) รายได้เพิ่มเข้ามา (Marginal Revenue) หรือ $MC = MR = 0$ เป็นจุดปรับที่ได้กำไรสูงสุด ผู้ผลิตจะหยุดผลิตเมื่อค่าใช้จ่าย (MC) เพิ่มสูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น (MR) ในการผลิตต่อหน่วย ดังกราฟ

จุด $MC = MR$ คือ จุด E ถ้าลาก P_c มาพบ Q_c จะได้กำไรสูงสุดเพราะรายได้รวม (TR) อยู่ห่างจากต้นทุนรวม (TC) มากที่สุด เป็นจุดที่หากลากเป็นเส้นสัมผัส TR กับ TC แล้วเส้นที่ลากจะขนานกัน และกำไรสูงสุดอยู่ที่จุด C

18. การกำหนดราคาในกรณีผู้ขาย 2 คน (duopoly) ของ Cournot มีอย่างไร อธิบายเป็นกราฟ

Cournot สมมุติให้ผู้ขาย 2 คนกำหนดปริมาณขายแล้วคอยสังเกตราคา ทั้งสองคนจะหาทางปรับผลผลิตและราคาเพื่อให้ได้กำไรสูงสุด ด้วยการเสี่ยงเพิ่มหรือลดผลผลิต (trial and error) ผู้ขายทั้งสองรายอยู่ที่ระดับผลผลิตกับราคาพอเหมาะไม่ต้องปรับต่อไป

จากรูป สมมติชายคนที่หนึ่ง เลือกผลิตสินค้า เพื่อหาจุดกำไรสูงสุด ผู้ชายคนที่สองเลือกผลิต หากผู้ชายคนที่สองผลิตเพิ่มเป็น ชายคนที่หนึ่งคิดว่าคนที่สองขายระดับนี้ได้กำไรสูงสุด ส่วนผู้ชายคนที่หนึ่งเห็นว่าจะแข่งไปไม่ไหวจะลดการผลิตลงมา ณ ระดับ ที่จะขายได้กำไรสูงสุดเพราะสินค้าขายปริมาณลดลง อันเป็นจุดพอเหมาะ (สมดุล) คือที่การผลิตเพิ่มหรือลงของผู้ผลิตยอดขายตกอยู่บนเส้นซึ่งเป็นเส้นการผลิตที่เป็นไปได้ (production possibility line) ย่อมใช้ได้

19. Bentham ในเรื่องลัทธิถือประโยชน์ (Utilitarianism) มีอย่างไร ?

อธิบายให้เข้าใจ

Bentham มีความเห็นว่า ประโยชน์ทั่วไปของชุมชนวัดโดยจำนวนผลประโยชน์ที่บังเกิดแก่บุคคลในชุมชนลัทธินี้ จึงเป็นเป็นแบบประชาธิปไตย และถือความเสมอภาค (egalitarian) ไม่ว่าเป็นคนยากจนหรือกษัตริย์ก็ตาม ประโยชน์ของแต่ละคนควรได้รับเท่ากัน โดยวัดได้จากสวัสดิการถ้าสิ่งใดเป็นความสุขความพอใจของชาวนา เท่ากับความสุขความพอใจของผู้มั่งมี (aristocrat) นั่นเป็นสิ่งที่ปรารถนาของลัทธิถือประโยชน์ ถ้ารัฐบาลแทรกแซงเพื่อเพิ่มความสุขให้แก่ชุมชนมากกว่าเป็นการลดถือว่าการแทรกแซงนั้นใช้ได้

ในการแสวงหาวิธีวัดสวัสดิการ *Bentham* อยากให้ศีลธรรมเป็นวิทยาศาสตร์ คือสามารถพิสูจน์ให้เห็นจริงได้ ถ้าความสุขความเจ็บปวดอาจวัดได้เป็นปริมาณ กฎหมายทุกฉบับสามารถใช้ตัดสินบนมูลฐานของสวัสดิการ ในแง่

เศรษฐศาสตร์แล้ว ทฤษฎีถือสวัสดิการตามแนวคิดของ Bentham ย่อมถือว่าการแสวงหาเงินทองความมั่งคั่งนี้เองเป็นเครื่องวัดความเจ็บปวดและความพอใจ ความมั่งคั่งอยู่ภายใต้กฎประโยชน์เพิ่มเติมเข้ามาย่อมลดน้อยถอยลง (Law of diminishing marginal Utility) ซึ่ง Bentham ไม่ได้วิเคราะห์ถึงหลักของส่วนที่เพิ่มเข้ามานี้เหมือนคนอื่น Bentham ซึ่งเป็นเจ้าลัทธิประโยชน์มากกว่าประโยชน์เพิ่มเติมเข้ามา

20. Bentham ใช้อะไรวัดคำนวณหาความสุขความพอใจ ?

Bentham พยายามหาวิธีวัดสวัสดิการทางเศรษฐกิจอย่างมีระบบว่า สิ่งใดให้ความพอใจหรือให้ความเจ็บปวดน้อยเพียงไร วัดได้จาก

- 1) ความเริ่มหาความพอใจหรือความเจ็บปวด
- 2) ระยะเวลา (duration)
- 3) ความแน่นอนหรือไม่แน่นอน
- 4) ความใกล้ (propinquity) หรือ ไกล (remoteness)
- 5) ความงอกเงยเพิ่มขึ้น (fecundity) เช่นความพอใจก็ให้ได้รับมากขึ้น ความเจ็บปวด เป็นความเจ็บปวดมากขึ้น
- 6) ความบริสุทธิ์ ความรู้สึกที่ไม่เจือปนด้วยสิ่งอื่น เช่น การให้กำเนิดเด็ก ถือว่าไม่บริสุทธิ์เพราะให้ทั้งความเจ็บปวดและความบีบคั้น
- 7) ขอบเขต ได้แก่ จำนวนบุคคลที่ได้รับผลกระทบกระเทือนถึง

